

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 14 lutego 2026 r.
znak sprawy: DPB.kj.058.2.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 14768 w sprawie wpływu planowanej nowej definicji "rolnika aktywnego zawodowo" na system dopłat WPR oraz uwzględnienia rolnictwa regeneratywnego, gospodarstw rodzinnych, w tym fundacji rodzinnych prowadzących działalność rolniczą

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przekazuję odpowiedzi na zadane w ww. interpelacji pytania.

Ad pyt. 1.1. Czy nowa definicja „rolnika aktywnego zawodowo” będzie uwzględniała specyfikę gospodarstw rodzinnych prowadzących działalność rolniczą w ramach fundacji rodzinnych lub innych struktur organizacyjnych, np. fundacji rodzinnych wspierających wiejskie społeczności i rolnictwo?

Ad pyt. 1.2. Czy przewiduje się osobne kryteria kwalifikacyjne lub instrumenty wsparcia dla gospodarstw rodzinnych o mniejszej skali działania, które prowadzą produkcję, sprzedaż bezpośrednią lub działalność usługową związaną z produkcją żywności?

Przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia pozycji rolników aktywnych zawodowo nie różnicują gospodarstw ze względu na ich strukturę organizacyjną.

W ustawie przyjęto mechanizmy, które zmniejszą obciążenia administracyjne dla części rolników (kryteria, które pozwolą na zwolnienie części rolników z obowiązku dokumentowania prowadzenia działalności rolniczej i które są możliwe do sprawdzenia z urzędu) oraz mechanizm przejściowy dla gospodarstw najmniejszych (z kwotą płatności do 1125 euro).

Ad pyt. 1.3. Jakie analizy MRiRW przeprowadziło w zakresie struktury gospodarstw rodzinnych w Polsce i ich prognozowanej liczby beneficjentów dopłat po wejściu w życie nowej definicji?

Oczekuje się, że w wyniku wprowadzenia nowych rozwiązań ograniczone zostanie zjawisko ubiegania się o płatności przez właścicieli gruntów, którzy faktycznie nie prowadzą działalności rolniczej. Niemniej jednak precyzyjne oszacowanie liczby takich osób nie jest możliwe z uwagi na fakt, że proces ten może przebiegać według różnych, mogących występować jednocześnie, schematów:

- właściciele dotychczas ubiegający się o wsparcie zgodzą się na pobieranie płatności przez dzierżawców w zamian za odpowiednie zwiększenie czynszu dzierżawnego,
- właściciele zrezygnują z dotychczasowych dzierżaw ustnych i sami podejmą działalność rolniczą,
- właściciele gruntów zrezygnują z pobierania płatności oraz oddawania gruntów w dzierżawę,
- właściciele gruntów, nie mogąc uzyskać płatności bezpośrednich, zdecydują się na sprzedaż gruntów bądź inną formę ich trwałego przekazania.

Ponadto precyzyjne określenie liczby osób, które nie wykonują działalności rolniczej, a ubiegają się o wsparcie nie jest możliwe. Stosowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) domniemanie prowadzenia działalności rolniczej przez wnioskodawców (dopuszczone przepisami UE) powoduje, że ten warunek jest kontrolowany tylko u części beneficjentów.

W związku z powyższym ewaluacja efektów zostanie dokonana po zakończeniu wypłaty wsparcia na podstawie danych dotyczących liczby rolników, powierzchni objętej wsparciem oraz kwoty wypłaconej rolnikom.

Niemniej jednak szacuje się, że w 2026 r., z uwagi na wprowadzenie mechanizmu przejściowego dla małych gospodarstw, obowiązek dokumentowania działalności rolniczej będzie dotyczył ok. 60 tys. gospodarstw.

Ad pyt. 2.1. Czy ministerstwo planuje wprowadzenie specjalnych mechanizmów dopłat dedykowanych rolnictwu regeneratywnemu – jako elementu nowej WPR lub krajowych programów wsparcia?

Na wstępie należy podkreślić, że obecnie w polskim systemie prawnym nie istnieje definicja rolnictwa regeneratywnego. Pojawiły się propozycje brzmienia takiej definicji, np. treść zaproponowana przez organizację Społeczny Pakt na rzecz Rolnictwa i Produkcji Żywności. Warto jednak zwrócić uwagę, że definicja ta nie została na razie przyjęta do porządku prawnego.

Wspomniana definicja wskazuje, że rolnictwo regeneratywne to system praktyk rolniczych będących częścią zrównoważonego zarządzania gospodarstwem rolnym mającego na celu odbudowę i poprawę zdrowia gleby, zwiększenie różnorodności biologicznej, optymalizację gospodarowania zasobami wodnymi, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i poprawę dobrostanu zwierząt przy jednoczesnym dążeniu do zapewnienia trwałej opłacalności produkcji rolnej. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi już teraz wspiera praktyki wpisujące się w tę definicję, np. uproszczone systemy uprawy, stosowanie międzyplonów ozimych i wsiewek śródplonowych, racjonalne nawożenie, zróżnicowana struktura upraw czy też ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych.

Dofinansowanie tych praktyk jest realizowane głównie poprzez interwencje Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), w szczególności poprzez ekoschematy, interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne czy też wsparcie inwestycyjne na zakup maszyn pozwalających na prowadzenie bardziej zrównoważonej produkcji rolniczej.

Obecnie trwają prace nad nowymi propozycjami m.in. dotyczącymi praktyk na rzecz środowiska realizujących cele Wspólnej Polityki Rolnej w okresie programowania 2028-2034. Planuje się utrzymanie zachęt finansowych dla rolników wdrażających działania środowiskowo-klimatyczne.

Ad pyt. 2.2. Czy proponowane rozwiązania będą uwzględniać mini-projekty i małe działania regeneratywne w gospodarstwach o niewielkim potencjale produkcyjnym (np. rotacje upraw, okrywy roślinne, ograniczenie orki, praktyki poprawiające bioróżnorodność)?

Odpowiedź zawarto w odpowiedzi na pytanie 2.1.

Ad pyt. 2.3. Jakie są plany MRiRW dotyczące minimalizacji kosztów administracyjnych i monitoringu dla małych gospodarstw, które chcą wprowadzać praktyki rolnictwa regeneratywnego i ubiegać się o wsparcie finansowe – dopłaty?

Od kampanii 2026 r. planuje się wprowadzenie zmian, które przyczynią się do wzmocnienia polskiego rolnictwa, ograniczenia obciążeń administracyjnych i uproszczenia obowiązujących wymogów.

W zakresie warunkowości środowiskowej zmiany obejmują m.in.: (i) wyłączenie rolników wnioskujących o wsparcie dla małych gospodarstw z systemu warunkowości środowiskowej, co oznacza brak kontroli i kar w tym zakresie, (ii) zwolnienie z kontroli i kar rolników, jeżeli powierzchnia, zadeklarowana przez nich we wniosku o przyznanie płatności, kwalifikująca się do płatności nie przekracza 10 ha, a także (iii) uznanie gospodarstw ekologicznych i będących w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne za spełniające normy GAEC 1, 3, 4, 5, 6 i 7 na działkach „ekologicznych”. Ponadto, gospodarstwa o powierzchni do 30 ha użytków rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności będą zwolnione z kontroli i kar w ramach normy GAEC 7.

Korzystne zmiany obejmą również trwałe użytki zielone (TUZ), w szczególności:

- zmianę definicji TUZ poprzez wydłużenie z 5 do 7 lat okresu, po którym grunt orny, na którym corocznie deklarowana jest trawa lub inna zielna roślina pastewna, zostaje przekształcony w TUZ. Takie rozwiązanie zwiększy elastyczność w zarządzaniu użytkami zielonymi przez rolników, ponieważ przyczyni się do unikania niepotrzebnej orki wykonywanej w celu wysiania innych roślin, np. zbóż, kukurydzy, czy roślin okopowych, jedynie w celu uniknięcia zakwalifikowania danego gruntu jako trwały użytek zielony, co będzie sprzyjać ochronie gleby i poprawie stosunków wodnych.
- zwiększenie z 5 do 10% poziomu, o jaki wskaźnik TUZ w danym roku może się zmniejszyć względem wskaźnika referencyjnego.

Jednocześnie w wyniku uproszczeń przepisów unijnych, o które Polska zabiegała, zaprojektowano dobrowolne wsparcie dla rolników gospodarujących na obszarach objętych normą GAEC 2. W rezultacie, od 15 marca 2026 r. rolnicy będą mogli ubiegać się o nową interwencję rolno-środowiskowo-klimatyczną w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027: Interwencja 8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo.

Na wyznaczonych torfowiskach i obszarach podmokłych objętych normą GAEC 2 rolnicy będą mogli otrzymać płatności rekompensujące realizację wymogów określonych na potrzeby tej normy w przepisach krajowych zarówno na trwałych użytkach zielonych, jak również gruntach ornych. Dodatkowo rolnicy mogą dobrowolnie przystąpić do realizacji bardziej ambitnych środowiskowo praktyk polegających na przekształceniu gruntów ornych w użytki zielone (Wariant 3.).

Ponadto dotychczas zrealizowano następujące uproszczenia:

- Wprowadzono płatność dla małych gospodarstw na lata 2023-2027 w ramach systemu płatności bezpośrednich. Dzięki wdrożeniu płatności dla małych gospodarstw, najmniejsze gospodarstwa (do 5 ha), a więc w przeważającej większości gospodarstwa rodzinne, mogą uzyskać wsparcie w znacznie uproszczonej formie, niewymagającej spełnienia od nich wszystkich warunków określonych dla innych płatności (płatność dla małych gospodarstw zastępuje pozostałe rodzaje płatności bezpośrednich, w tym ekoschematy). W przypadku gospodarstw, które nie korzystałyby z ekoschematów wysokość wsparcia jest wyższa;
- Zwiększono dostępność rolników do płatności ekologicznych w ramach Interwencji – Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027. Zmieniono zasady przyznawania Premii za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą, obniżając z 0,5 DJP/ha do 0,3 DJP/ha minimalny poziom obsady zwierząt, wymagany do przyznania premii;
- Umożliwiono rolnikom uczestniczącym w krajowych systemach jakości QAFP i QMP otrzymanie płatności dobrostanowej z tytułu ograniczonego stosowania antybiotyków w tych systemach (nowa płatność w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt PS WPR 2023-2027);
- Wprowadzono uproszczenia w zakresie kwalifikacji powierzchni do zobowiązań w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych PS WPR 2023-2027;
- Wprowadzono uproszczenia w ubieganiu się o pomoc w ramach interwencji leśnych lub zadrzewieniowych. Zmiany te miały na celu zmniejszenie liczby dokumentów dołączanych do wniosku o przyznanie pomocy, uproszczenie projektowania interwencji leśno-zadrzewieniowych, złagodzenie warunków jakie mają spełniać grunty kwalifikujące się do przyznania pomocy oraz

uproszczenie i przyspieszenie weryfikacji wykonanych inwestycji leśnych i zadrzewieniowych;

- Uproszczono zasady ubiegania się o pomoc w zakresie ekoschematów obszarowych, m.in. poprzez wprowadzenie rejestrów, które rolnicy prowadzą w gospodarstwie, w miejsce obowiązkowo składanych oświadczeń. Wprowadzono nowy ekoschemat zamiast konieczności realizowania normy GAEC 8 w części dotyczącej obowiązku przeznaczenia co najmniej 4% gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne;
- Wprowadzono uproszczenia w zakresie norm GAEC 6, 7 i 8 warunkowości – podstawowego elementu m.in. płatności bezpośrednich;
- Wprowadzono uproszczenia przy dokumentowaniu realizacji przez rolników danej interwencji.

Ad pyt. 3.1. Czy MRiRW posiada ocenę skutków regulacji (RIA) dla nowych zasad aktywności „rolnika aktywnego zawodowo” z podziałem na różne typy gospodarstw (małe, rodzinne, ekologiczne, regeneratywne)?

Jak wskazano wyżej (odpowiedź na pyt. 1.3), nie jest możliwe precyzyjne określenie liczby osób, które nie wykonują faktycznej działalności rolniczej, a ubiegają się o wsparcie. Ponadto jedno gospodarstwo może przynależeć jednocześnie do kilku kategorii. W związku z tym taka ocena dla poszczególnych typów gospodarstw na obecnym etapie jest ograniczona dostępnością wiarygodnych danych.

Ad pyt. 3.2. Czy będzie przewidziany okres przejściowy lub wyjątki dla małych gospodarstw rodzinnych, aby mogły dostosować się do nowych wymogów?

Na 2026 r. zostanie wprowadzone rozwiązanie przejściowe dla małych gospodarstw, które pozwoli tym gospodarstwom na przygotowanie i dostosowanie się do nowych regulacji – w 2026 r. za rolników aktywnych zawodowo automatycznie zostaną uznani ci rolnicy, którym w 2025 r. przyznano płatności bezpośrednie w wysokości nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 1 125 EUR. Rozwiązanie to obejmie ok. 600 tys. gospodarstw.

Poza okresem przejściowym, w ustawie przewidziano szereg ułatwień, z których doskonała większość rolników będzie mogła skorzystać przy ubieganiu się o wsparcie. Dla większości gospodarstw kwalifikacja do kategorii rolnika aktywnego nastąpi automatycznie.

Ad pyt. 3.3. Jakie instrumenty wsparcia edukacyjnego i doradczego dla rolników w zakresie rolnictwa regeneratywnego i prowadzenia dokumentacji aktywności MRiRW planuje uruchomić lub rozwijać?

Rozwiązania zawarte w ustawie mają charakter uniwersalny i odnoszą się do wszystkich form prowadzenia działalności rolniczej. Przyjęty sposób weryfikacji aktywności zawodowej rolnika, oparty na ponoszeniu minimalnych kosztów bezpośrednich lub uzyskiwaniu przychodów z działalności rolniczej, pozwala na uwzględnienie specyfiki różnych kierunków produkcji, bez konieczności wprowadzania odrębnych regulacji dla poszczególnych typów działalności rolniczej.

W związku z powyższym nie przewidziano szczególnych instrumentów wsparcia edukacyjnego i doradczego dla rolników w odniesieniu do rolnictwa regeneratywnego w zakresie prowadzenia dokumentacji aktywności zawodowej, wykraczających poza już funkcjonujący system doradztwa rolniczego.

Jednocześnie rolnicy będą mogli korzystać z istniejących instrumentów wsparcia, w szczególności z usług publicznego doradztwa rolniczego oraz wsparcia informacyjnego i doradczego ARiMR przy składaniu wniosków o płatności bezpośrednie.

Ad pyt. 3.4. Czy MRiRW przewiduje zachęty dla gospodarstw rodzinnych do udziału w programach rolnośrodowiskowych i klimatycznych, które mogłyby stanowić alternatywne źródło dopłat?

Już obecnie w PS WPR zawarto szereg instrumentów wsparcia, które promują praktyki pro-środowiskowe dostępne także dla gospodarstw rodzinnych. Kluczowym instrumentem Wspólnej Polityki Rolnej promującym zrównoważony rozwój rolnictwa oraz ochronę środowiska są interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne. W ramach tych interwencji wdrażane są praktyki rolnicze mające na celu:

- ochronę bioróżnorodności łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000 jak i poza tymi obszarami poprzez ekstensywne ich użytkowanie
- zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich w rolnictwie,
- zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych
- zwiększenie bioróżnorodności na gruntach ornych poprzez m.in. tworzenie pasów kwietnych.

Aby podjąć zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne i otrzymać wsparcie finansowe należy spełniać warunki (m.in. posiadać co najmniej 1 ha użytków rolnych)

jak i wymogi w ramach konkretnych interwencji, ustanowione w przepisach Ustawy o Planie Strategicznym oraz Rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym.

Szczegółowe informacje w zakresie ww. warunków przystąpienia do realizacji zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych można uzyskać na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/interwencje-rolno-srodowiskowo-klimatyczne>.

Ponadto, jak wspomniano wyżej od 2026 r. planowane jest uruchomienie nowego dobrowolnego wsparcia rolno-środowiskowo-klimatycznego dla wszystkich rolników, których obowiązują wymogi normy GAEC 2 dotyczącej ochrony torfowisk i terenów podmokłych.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów